

«ONLY ONE DOLLAR MISTER»

Στις τελευταίς ἑκδηλώσεις τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἐλλάδος γιὰ τὴν προστασία τῆς ἀρχιτεκτονικῆς κληρονομίας ἀνοικότητας, ἀμέρεσσα σὲ ἄλλες, καὶ οἱ ἀπόγονοι μᾶς ὅμιλος πλευραῖς ἀλθούστω, ποὺ ἀπὸ τὴν ἐργάσιμή τους στὸ προσκήνιο τῆς κοινωνίκης Σωῆς μᾶς μέχρι σήμερα ἔχακολονθόρμε ἀριώτας νὰ τοὺς βλέπωμε καὶ νὰ τοὺς ἀπέμεταπλωμε ἐπαγγελματίες, παραγωγῶντας τὸ σόλο τὸ τεράστιο ποὺ διαδοματίζειν εἰς πιοσύνητες, ἀπὸ τοὺς ποὺ σπουδαιοὺς, στὴν οἰκονομική καὶ πολιτιστική ανάπτυξη τοῦ τάστον μας : Τὸν ἔπειτα. Τὸν Ἐλλήνον ἔπειτα, μὴ τὴν ἀπαγωγομέτρη παρτοῦ, σὲ ἄλλο τὸ κόσμο, ἀνωτερότερά τους σὲ ἐπιστημονική κατάρτηση, σὲ τέχνησσα, σὲ ἥθος, τοὺς ὅποιος ἐν τούτοις ἡ ἐλληνικὴ πολιτεία δέτετερε ποτὲ νὰ καλύψῃ κοτά της, εἰς συμβούλους, σὲ θεματα γιὰ τὰ ὅποια ἔχουν τὴν πιὸ βαρύνουσα γράφη. Θέματα τουριστικῆς πολιτικῆς, φυγαδώσεως καὶ προστασίας; τοῦ περιβάλλοντος κ.λπ. Θέματα ποὺς αὐτὰ ποὺ δίγει παρακάτω, στὸ εἰσηγητικό κείμενό της, ἡ Μαριάννα Λ. Κορομηλᾶ, ἔπειτα ἂδυ καὶ ἔη χρόνια, μὴ εἶδος μελέτες γένεσις ἀπὸ τὸ Βεζάρτιο καὶ τὴν τειτέρη ιστορία μας καὶ μὲ σπουδές σχετικές στὸ Παρίσιο, τίς ὅποιες καὶ ἥδη τελειώνεται.

“Ἡ παρουσία μας μὲ αὐτὴ τὴν εἰσήγηση, στὰ πλαίσια τῶν ἑκδηλώσεων τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἐλλάδος γιὰ τὴν προστασία τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μας κληρονομίας, ἔχει βασικὰ αὐτὸν τὸν σκοπό : νὰ σᾶς πληροφορήσουμε μὲ διὸ λόγια γιὰ τὴ δική μας σχέση μὲ αὐτὴ τὴν κληρονομία, καὶ τὸν ἐλληνικὸν χώρῳ γενικότερα, καὶ νὰ σᾶς μεταδώσουμε ἵνα μέρος ἀπὸ τὸν δικό μας προβληματισμὸν ποὺ δίχορά τὸ ἀντικείμενο τῆς δουλειᾶς μας· μῆτρα δουλειᾶς ποὺ δὲν περιορίζεται στὴν ἐρμηνεία τῶν μνημείων καὶ τῶν Ἕρων τέγμας, ἀλλὰ περιλαμβάνει καὶ τὴν ἐξήγηση, καθὼς καὶ τὴν προβολὴ δῶλων ἑκείνων τῶν στοιχείων ποὺ συνέθεουν τὸν ἐλληνικὸν πολιτισμό· μῆτρα δουλειᾶς, τέλος, ποὺ ἀπὸ τὸν δίκιο τῆς φύσης προέρχεται τὴν οὐσιοτεκνικὴ προστασία δῶλων αὐτῶν τῶν στοιχείων, γιὰ τὴ σύνθετη αὐτὴ τῆς κληρονομίας μὲ τὸν σχετικὸν ἄνθρωπο, τὸν ἐλληνικὸν λαό καὶ τοὺς ἔνοντας.

Θέμα μας λοιπὸν θὰ μπορῶν νὰ είναι : “Οἱ ξεναγός, ἐρμηνευτὴς τῆς σύγχρονης καὶ τῆς μνημειακῆς Ἐλλάδας». “Ομος ἔμεινες δελτίζαμε ἕνα λιγότερο θέσηστον θέμα, ἓνα θέμα ποὺ νὰ διαταπορίνεται στὴν καθημερινὴ πραγματικότητα τῆς δουλειᾶς μας, γιατὶ πιστεύουμε πώς σ’ αὐτὸν τὴν πρώτη μας γνωριμία πρέπει νὰ σᾶς βάλλουμε κατευθείαν μέσος στὸν προβληματισμὸν μας, γιατὶ πιστεύουμε πώς ὁ προβληματισμὸς μας αὐτὸς δὲν ἀφράτη ἐνναν περιορισμένον ἐπαγγελματικὸν χώρο, ἀφράτη δῶλως μας τελικά : καὶ αὐτοὺς ποὺ δειχνών εἰλικρινὲς ἐνδιαφέροντα γιὰ τὴ διάσωση τῆς ἐλληνικῆς περιουσίας καὶ ἀξιωπρέπειας, καὶ αὐτοὺς ποὺ δὲν ἔχουν ἐνδιαφέροθεν δῶλα.

Οἱ ξεναγοί λοιπὸν είναι ἐπαγγελματίες ποὺ διατείνονται ἀπὸ τοὺς ἔργοδοτες — τὶς τουριστικὲς ἐπιχειρήσεις τῆς γύρας μας — καὶ ἀπὸ τοὺς κρατικοὺς φορεῖς τουριστικῆς πολιτικῆς. Η σχέση τοῦ ξεναγοῦ μὲ τὸ ἀντικείμενο τῆς δουλειᾶς του είναι σύστημα βασικὰ ἐπαγγελματική, ποὺ καθορίζεται πρώτα ἀπ’ δύο ἀπὸ τὴ ζήτηση, δηλαδή τὸ τουριστικὸν ρεύμα στὴ γύρα καὶ τὴν προγραμματισμένην διοχετεύση του ἀπὸ τὰ πρακτορεῖα τουρισμού σὲ δργανωμένα ταξίδια καὶ ἐπισκέψεις, καὶ ἀπὸ τὸν ἀνταπόκριση στὴ ζήτηση: ποιοτική, ποὺ σημαίνει ἐπάρκεια ξεναγών, καὶ ποιοτική.

Θὰ σταθείμε σ’ αὐτὴ τὴν ποιοτική ἀνταπόκριση, γιὰ νὰ σᾶς δέσουμε τὶς διὸ βασικὲς ἀντιλήψεις ποὺ πρωτανέψουν μέχρι σήμερα καὶ καθορίζουν λίγο — ποὺ στὸν ἀγροῦ σὲ τὶ θὰ πρέπει νὰ διαταπορίνεται ὁ καλὸς ξεναγός. Στὴ μεγάλῃ ἀγροφ., λοιπόν, ηκαλὸς ξεναγός είναι αὐτὸς ποὺ προσέχει τὶς ποιοτικές, κύτιες ποὺ καταφέρνειν ν’ αὐξήσῃ τὰ κέρδη δῶλων ἑκείνων ποὺ κερδίζουν ἀπὸ τὸν τουρισμό — καὶ ἔδω δὲν θὰ τοὺς ἀπαριθμήσουμε, φτάνει νὰ πούμε πώς ἐννοοῦμε δῶλους, ἀπὸ τὶς μεγάλες ὀργανωμένες ἐπιχειρήσεις μέχρι τὸν ιδιώτη ποὺ πουλάει θεριστικά σὲ σακούλες, στὸ δρόμο τοῦ “Αργυρού”, «Καλὸς ξεναγός» λοιπόν γι’ αὐτὴ τὴν εύρεια ἀγροῦ είναι αὐτὸς ποὺ — σὲ βάρος τῆς ποιοτικῆς καὶ τελικά σὲ βάρος τῆς Ἐλλάδας — φέρνει κέρδους, σὲ βγάζει διεπρόσωπο ἔξει τοὺς ίσχεις ἐκμεταλλεύσης τῶν ἔνοντων, τὸν τουριστικὸν ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ εἰλέγῃ, ποὺ δὲν ξέρει τὴ γλώσσα, ποὺ δὲν ἔχει τὸν τρόπο ν’ ἀπαντήσῃ τὰ δίκαια του. Δὲν γρειάζεται νὰ φέρουμε τὰ πολυποικίλα παραδείγματα γιὰ νὰ ἀντιληφθούμε ποὺ οἱ ὀνειρούνται αὖτὸν τὸν οικαλὸ ξεναγόν. Πέρα πάντως ἀπὸ τὰ τεράστια ἀρέλη τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων, ὑπάρχει καὶ τὸ ἐποχιακὸν ὑπερβάλλον κέρδος τῶν μερῶν : τοῦ μεγάλιτορά στὰ Μετέωρα, τοῦ τεθερινάρου στὰ Μάταλα, τοῦ ίδιοκτήτη τῆς καντίνας σὲ δῶλους τοὺς ἀρχανιλογικοὺς γέρους, τοῦ φωτογράφου, τοῦ καρφετζή, τῆς γυναίκας ποὺ πουλάει ἐσάρπες στοῦ Φιλοπάππου, τοῦ αυτοαποκαλούμενου ἀντικέρη, τοῦ τοπικοῦ δὲν-ζουάν,

ἢ γιὰ τὸ ἐλληνικότερο «Ζερμπά», δῶλον αὐτῶν ποὺ σὲ πανελλαδική, ἢ σὲ μικρή, τοπική, καλύπτει δάσκουν, χωρὶς θεατρικό, τὴν πάσης φύσεως ἐμπορική τους δραστηριότητα, μὲ στόχο τὸ βραχυπρόθεμο ὑπεριέρδος, σὲ βάρος τῆς πολιτιστικῆς μας κληρονομίας, σὲ βάρος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, σὲ βάρος τελικά καὶ τῆς μακροπρόθεσμῆς τουριστικῆς πολιτικῆς, καὶ ποὺ ἀκματαλλεύονται ἀκόμη καὶ αὐτὸν τὸν οικαλὸ ξεναγόν ποὺ θὰ δεχτῇ νὰ πρωτησήσῃ τὶς πωλήσεις, ποὺ θὰ δεχτῇ νὰ καλύψῃ τὴν ἀπάτη, ποὺ τελικά θὰ συμβέη μὲ πολὺ σύνεστικό τρόπο σ’ αὐτὸν τοῦ εἰδους τὴν τουριστική ἐκμετάλλευση. Τὰ ὑφέλια αὐτοῦ τοῦ ξεναγοῦ είναι ἀλάγιστα στὸ σύγκριση μὲ τὰ κέρδη τῶν δῆλων.

Ἐδώ πρέπει νὰ πούμε ποὺς ἡ εἰδίθην γιὰ δῆλην αὐτὴ τὴν κατάσταση βραχίνει καὶ τοὺς ὑπειθύοντας κρατικούς φορεῖς, ποὺ ἀρήνων ἀνεξέλεγκτη τὴν κερδοσκοπική δραστηριότετα μικρῶν καὶ μεγάλων καὶ δὲν φρόντισαν νὰ διαπιειδηγούμενοι δῆλοι τὸ πολυτελές τους τουριστικὸν κύκλωμα γιὰ τὴν ἀντίτυπή του, ποὺ πρέπει νὰ διέπει τὴν κύρια τοὺς διέλοντας τουριστική δραστηριότητα. “Οὐχ μόνον αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ ίσως ἀδελφά τους ἔχουν ὑποθεθῆσαι τὴν ικανῶς νοούμενη, ἐμπορικότητα τῆς Ἐλλάδας, παρουσιάζοντας θεωρητικά νούμερα εἰσαγωγῆς, συναλλάγματος ἢ ἀκόμη προβλέποντας τὴν Ἐλλάδα μέσος ἀπὸ δρῆμα καὶ διαφρύμεσσι ποὺ ἐκθεάζουν τὴν διατήρηση τὸν ἐλληνικὸν γράμματος καὶ τὴν περάδοσης, παρουσιάζοντας μ’ ἔναν ἀπαράδεκτα φυλακούρικο τρόπο τὸ γέρο μὲ τὸ γατινόριο στὴ Σαντορίνη, τὸν Ήπέτρο τῆς Μυκόνου καὶ τὸν ἐλληνοπερῆ, γορευτὴ στὸν “Άγιο Νικόλα. Είναι φυσικὸς ἀπεκδίλουμε νὰ ἔρθουν οἱ ὄρδες. “Οπως ἐπίσης είναι φυσικὸς ἀπεκδίλουμε, μετά τὸ πρώτο ζερφικόμενο ποὺ θὰ νοιάσουν οἱ Μανιάτες ἢ οἱ Παργινοί, ἀπὸ τὴ Ελευση, τῶν γιλιάδων ἔνοντων, νὰ στηθῇ ἡ τουριστικὴ μηχανή, νὰ στηθῇ χωρὶς βάσεις, χωρὶς προγραμμένη παιδεία, χωρὶς κρατική διαπιειδηγόντων, καὶ νὰ δύναι τὴν σεγκαμένη καὶ ὑπερέργην μέχρι κατεῖ Χανιάτεσσ, πίσω ἀπὸ τὸ μπάρ νὰ φτεάγην κωκτέλι, ἢ κάτι ποὺ θὰ νομίζη, ποὺς είναι κωκτέλι. (Καὶ ποὺς θὰ τὴν σάση τώρα αὐτήν.)”

Αὐτὴ λοιπὸν είναι ἡ μιὰ διντίληψη περὶ τουρισμοῦ, σ’ ἓνα πολὺ μεγάλο ποσοστὸ τῶν τουριστικῶν παραγόντων τῆς χώρας καὶ καθορίζει, διὸ ἔνα μέτρο, καὶ τὸν ρόλο τοῦ ξεναγοῦ, ποὺ σὲν ἔξαρτημένος ἐπαγγελματίας, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως χωρὶς καμπύλη συναποτική ἐπαγγελματική κατοικούρωση, πρέπει ν’ ἀνταπορίνεται στὶς απαιτήσεις τοῦ ἀκάστοτε ἐργούδητος καὶ δῶλον τῶν δῆλων παραγόντων μὲ τοὺς ὄποιους συναλλάσσονται καθημερινά. Αὔτοι κρίνουν, σύμφωνα μὲ τὴν παραπάνω νοοτροπία, τὴν ποιότητα, τὴν ἀπόδοσην τουριστικής καταστηματικής, τὴν έκπτωσην τοῦ ξεναγοῦ καὶ σταχατούσιν τὴν ιστορία καὶ τὴν παράδοση, αεβόμενοι τὸν “Εὐλαγήνες, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔνοντες ἐπισκέπτες τῆς χώρας, μένουν συνήθισμα φύσιθησι, πολλές φορές ἀκάλυπτοι ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς κρατικούς ὑπερίθιμους, καὶ πάντως δὲν ἀρκοῦν γιὰ νὰ διασύνουν πολλὰ πράγματα.

Είπομε δύομες ποὺς ὑπάρχει καὶ μιὰ δῆλη διντίληψη περὶ καλού ξεναγοῦ. Καὶ αὐτὴ τὴν διντίληψη ἔμετις, σὲν ὑπειθύοντας φορές, εἴμαστε ἀποφασισμένοι νὰ τὴν ἐπιβάλλουμε σὲν τὸ πρότυπο τοῦ ἔργαντος, στὴ χώρα μας. Ξέρουμε ποὺς αὐτὸς μας ὁ στόχος θὰ ἔπιπευθῇ μόνον δτῶν ἀλλάξια ρίσκα καὶ τουριστική πολιτική τούτου τοῦ τόπου, δτῶν ἀλλάξια ἡ παραπάνω τουριστική νοοτροπία ποὺ καθορίζει τὴν ποιότητα τῆς συναλλαγῆς. Πρὸς τὸ παρὸν ἡ

Ελλήνας αυτή άντιληψή περί καλού ξεναγού άνήκει σε μεμονωμένα διόπτρα (δισιμένους κρατικούς υπαλλήλους, υπαλλήλους ή και ιδιοκτήτες τουριστικών γραφείων και άλλους παράγοντες του τουριστικού κυκλώματος), και δυστιχώς τους διαφορά έμαξε τους ίδιους, υπεισέρχεται πιά ο προσωπικός παράγοντας και μπορούμε να μελλούμε για έναν καλό ξεναγό, που ν' ανταποκρίνεται δηλαδή στις απαιτήσεις του διαφορετικού κάθε φορά καινού του, προσπαθώντας ν' ανέβαστη το επίπεδο του κοινού αύτου, που ν' έχη την Ικανότητα να έμπιγνεύει το κάθε αντικείμενο, προβάλλοντας την δημιουργία του αντικειμένου, τις οίκονομικές και κοινωνικές συνθήκες κατά τις οποίες διοικείται η δημιουργία, έξηγάντας τις ανάγκες που έχουν πρέπει το αντικείμενο και τις δέσμες που κυριαρχούνται στη συγκεκριμένη έποχη, φωτίζοντας έτσι την Ιστορική διάσταση των πραγμάτων, είτε αυτά άναγνονται σε έργα τέχνης και μνημεία περασμένης έποχης, είτε βγαίνουν μέσα από τον νεώτερο και σύγχρονο έλληνικό πολιτισμό.

'Εμεις λοιπόν, είτε έτσι είτε αλλοιούς, πουλάμε "Έλλαδαν". Ή, μάλλον, πρόσχουμε τις παικήσεις, όπου είμαστε έξαρτημένοι έπαγγελματίες. Δε θέλουμε δύος να ζεπουλάμε την "Έλλαδα πρὸς δρελούς τῶν διαφόρων έπιχειρήσεων καὶ δλων ἐκείνων ποὺ κερδίζουν ἐποχιακὰ ἀπὸ τὸν τουρισμό. Δε θέλουμε έμεις, σάν "Έλληνες ξεναγοί, να συμβάλλουμε στὴν καταστροφὴ τῆς χώρας, στὴν άπρογραμμάτιστη ἀνάπτυξη, στὴν κοινωνικὴ ἀλλοιώση ποὺ σημειώνεται στὶς κατ' έξοχήν τουριστικὲς περιοχὲς, στὸ δρυγὸν τοῦ κακηγούρου, τοῦ φθηνοῦ, τοῦ πλακουματικὰ "αὐθεντικοῦ". Ή καθημερινὴ μας έπαγγελματικὴ σχέση με τὰ μνημεῖα κατάλοιπα τοῦ τόπου, ἀλλὰ και γενικότερα μὲ τὸν περιβάλλοντα χώρο καὶ μὲ τὸ κάθε είδους αέλληρηκό θεύμα, είτε αυτὸς λέγεται Θησαυρὸς τοῦ Ἀτρέα, είτε δρεινὸς οἰκισμὸς τοῦ Παρνασσοῦ, είτε αὐτόμα "Πύργος τῶν Αθηνῶν", «Macedonia Palaces» καὶ Σταθμὸς Λαρίσης, είναι σχέση δργανική, γιατὶ έμεις τοὺς "δημοτεύουμενούς" αὐτοὺς τοὺς χώρους, δηλαδὴ τοὺς έρματεύουμενούς καὶ τοὺς ζωντανεύουμενούς. Τὸν δικὸν μας τὸν ρόλο τὸν βλέπουμε σὰν ρόλο συμφιλιωτικό, γιατὶ είμαστε έμεις οἱ ζωντανοὶ χρήσι ποὺ συνδέουμε τὸν σύγχρονο ἀνθρώπο μὲ τὸ μνημειακὸ έργο καὶ τὸν βρήθαμεν' ἀποκαταστήση τὴ σχέση του μὲ τὸν περιβάλλοντα χώρο, μὲ τὸν έλληνικὸ πολιτισμό, μὲ τὸν έλληνικὸ λαὸν ποὺ δημιουργήσει τὸν πολιτισμὸ αὐτὸν.

Για δυούς ἀπὸ μᾶς κατέφεραν, μὲ προσωπικὸς διεργασίες, ν' ἀποκαταστήσουμε αὐτὴ τὴ διαλεκτικὴ σχέση ποὺ υπάρχει ανάμεσα στὸν αντικείμενο καὶ στὴν κοινωνία ποὺ τὸ δημιουργήσει, ή έπαγγελματικὴ μας καθημερινὴ ἐπαφὴ μὲ τὴν έλληνικὴ κληρονομιὰ ἔφεργει απὸ τὸ στενὸ πρόσωπα ποὺ μᾶς ἀπέβαλλει ἡ τουριστικὴ ἄγορά, καὶ τὸ επίπεδο τῆς ξενάγησης μας διαφέρει ποιοτικά ἀπὸ τὸ ζητούμενο. "Ετσι αντιλαμβανόμαστε τὴ δουλειά μας" καὶ οἱ δικοὶ μας ἀγόνες, πέρα ἀπὸ τὶς καθηρά συνδικαλιστικές μας διεκδικήσεις για έπαγγελματικὴ κατοχύρωση καὶ ἀσφάλιση, ἐντάσσονται στὴν εἰρύτερη προσπάθεια για τὴ διάσωση τῆς κληρονομιᾶς μας αὐτῆς, για τὴν προσαίσια τοῦ περιβάλλοντος, για τὸν σωστὸν ἐκσυγχρονισμὸν ποὺ ἀπαιτοῦνται σημειώσεις συνθήκες ζωῆς, για τὴ μελετημένη διογένευση τῶν τουριστῶν, για μιὰ θετικὴ ἐποχιακὴ συνάπταρξη τοῦ έλληνικοῦ μὲ τὸ ξένο στοχεῖο, καὶ δημιουργήσει τὴ βράβευρη ἔπλαση καὶ τὴν καταστροφικὴ ξένη, τὸ ἀλλοκοτο πάντρεμα τοῦ μοντέρνου μὲ τὸ παραδοσιακό.

Πιστεύουμε πὼς χρειάζεται, σήμερα κινλάς, νὰ ξεκινήσῃ μιὰ θεοφύσινη, συντονισμένη προσπάθεια μελέτης τῶν οίκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἐπιπτώσεων ποὺ έχει ἀπίφερει τὴ τουριστικὴ ἀνάπτυξη στὴ χώρα μας, για νὰ μπούν οἱ βέσιες μιᾶς καινούργιας τουριστικῆς πολιτικῆς, ποὺ θὰ είναι ἡ συνισταμένη μιᾶς συλλογικῆς μελέτης τῶν προβλημάτων ἀπὸ κάθε ἀποφή. Γιατὶ πιστεύουμε πὼς δὲ τουριστικὸς προγραμματισμὸς καὶ οἱ κατευθύνσεις ποὺ χαράζονται δὲν είναι υπόθεση ποὺ ἀφορεῖ μόνον τὸν Ε.Ο.Τ. καὶ τὸ ἐκάστοτε ἐποπτεύον τὸν Ε.Ο.Τ. υπουργεῖο. "Αφορεὶ διάδκηρο τὸν έλληνικὸ λαὸν ποὺ πρέπει νὰ ἀκορεστῇ μέσα ἀπὸ τὰ συλλογικὰ δργανα καὶ τοὺς φορεῖς τῆς αὐτοδιοίκησης, γιατὶ τελικὰ αὐτὸς πληρώνει τὸν κατὰ παράδοσην μονοδιάστατο προγραμματισμὸν τουριστικῆς ἀνάπτυξης καὶ ἀφορεῖ διλούν εἰκαίνους τοὺς τομεῖς τῆς οίκονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολιτιστικῆς ζωῆς τοῦ τόπου μας, ποὺ πρέπει νὰ μετέχουν ἐνεργά στὴ γάραξη προγραμμάτων τουριστικῆς υποδομῆς καὶ ἀνάπτυξης, διαφήμισης καὶ φυσικά, στόχων.

Πορεύομαστε σ' ἓνα κανάλι βιομηχανοποίησης τοῦ τουρισμοῦ, ποὺ θὰ μετράῃ τὴν Κνωστὸν σὲ εἰσιτήρια, καὶ τὸν "Εργεῖον τοῦ Πραξιτέλη σὲ γύψινα ἀντίγραφα, ποὺ ἡδη μετράει τὸν Πλάκα σὲ μηνούν" καὶ υπόθεσεις ἀστονομικοῦ δελτίου καὶ τὴ Ρέδο σὲ ἐρωτικὲς ἐπιτυχίες. "Η βιομηχανοποίηση αὐτὴ δὲν θὰ ὠφελήσῃ κανέναν. Η καταστροφὴ, ἡ ἀλλοίωση, ἡ διαστρέβλωση θὰ σαρώσῃ τὰ πάντα καὶ πρώτα ἀπὸ διὰ έμας τοὺς ίδιους τοὺς "Έλληνες, ποὺ θὰ ζούνται σὲ μιὰ "Έλλαδα κάρτη-ποστά. Καὶ πίσω ἀπὸ τὴν κάρτη-ποστά, πολυκατοικίες ἀβούλες πνίγουν τὶς ἀστικήσεις καὶ τ' ἀρχοντικά τῆς Καστοριάς καὶ τῆς Βέροιας, τ' "Αμπελάκια

καὶ βιομηχανικές μονάδες τρένε κομμάτια ἀπ' τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους καὶ ρυπαίνουν τὶς ιματιστικὲς δαντελένιες ἀκρογιαλιές" ποὺ διαφράζουμε καὶ ὁ ἐλαύνων τῆς "Αμφισσας δὲν θὰ ὀδρεύεται, γιατὶ νὰ πάρῃ τὸ νερό στὰ ξενοδοχεῖα τῶν Δελφῶν καὶ η πατροπαράδοτη ἐλληνικὴ φύλοξενις θὰ μεταβάλλεται σὲ οὐρή ἐκμεταλλεύση" καὶ η ἐλληνικὴ ἀξιοπρέπεια θὰ κατανήσῃ νὰ ἀποκρυπταλλωθῇ στὸ "Only one dollar Mister".

"Εμεῖς οἱ ξεναγοί θὰ μπορούσθεμε νὰ ἐνταχθοῦμε καὶ ν' ἀποδύσουμε σ' ἑνὸ τέτοιο σχῆμα. "Έχουμε τὶς Ικανότητες νὰ προβάλλουμε τὴν κάρτη-ποστά καὶ νὰ αποκρύψουμε τὶ θέρη γίνει στὸ βάθος. "Ένας Ικανὸς ἐπαγγελματίας μπορεῖ νὰ μιλάῃ καὶ νὰ πειθῇ τὸ κοινό του. Καὶ ἀν ἡ Πύλος καταστραφῇ, θμεῖς θὰ παρασύρουμε τὸν ξένο στὶς σφαῖρες γοητευτικές ἀναλύοντας τὸ κύπελλο τοῦ μελρούτου. Νέστορα, ποὺ διαφέρει Bleugr καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχαιολόγοι εἶχαν τὴν πρόνοια νὰ ποιεύθησουν μέσα σὲ μουσεῖο, γιατὶ νὰ μήν επικαθίσῃ πάνω του ἡ ταυματόσκονη ἡ δύσια θάλλη σκόνη θὰ ἐπικάθεται στὴν Πύλο τὴν οὐρανούδερην. Καὶ ἀν τὰ λαγκάδια καταρρέσουν, πάλι θμεῖς θὰ τὰ αναστήλωνται γιὰ τοὺς ξένους μὲ ρητορικὴ Ικανότητα καὶ ἐπαγγελματικὴ εὐσυνειδησία καὶ ἐπαγγελματικὴ διεστροφή, καὶ ἀκόμα θὰ δείχνουμε τὸ ἀντίγραφο τῆς αρχαίας πολιτείας ποὺ θὰ χαράζουν νέες κατευθυντήριες γραμμές τῆς τουριστικῆς πολιτείας στὴ γεωργία μας, μιᾶς πολιτικῆς που έμεις πιστεύουμε πὼς θέρη γιὰ πρέπει στὸχο νὰ ἀποδοθῇ ἡ "Έλλαδα στοὺς "Έλληνες, δηλαδὴ νὰ συμφέλλουν οἱ ίδιοι οἱ "Έλληνες μὲ τὸν περιβάλλοντα χώρο, ν' ἀποκαταστήσουν τὶς σχέσεις τους μὲ τὸ κατάλοιπα τοῦ παρελθόντος, ποὺ μὴν χάριν φιλολογίας τὸν ουρανόζωμο έλληνικὴ περιουσία τὴν κληρονομιὰ, γιατὶ ἐλληνικὴ περιουσία σημαίνει κτήμα του λαοῦ ἀρχαία. "Τοπέρα νὰ δούμε ποὺ καὶ πῶς καὶ πότε θὰ γιλοκενήσουμε τοὺς ξένους φύλους μας, πῶς θὰ τοὺς ἐντάξουμε, διστο καὶ ἐπογκάσσα, μέσα στὸ δικό μας περιβάλλον, μέσα στὸν δικό μας τόπο. Γιατὶ δὲν είναι δινατό τὸν Ιούλιο καὶ τὸν Αὔγουστο, τοὺς δισ μοναδικοὺς μήνες ποὺ έχει ὁ "Έλληνες ἐργαζόμενος γιὰ τὴ δική των ἀνάπτυξη, γιὰ τὴ δική του ψυχική ἀνάπτυξα, νὰ ὑποχρεώνεται νὰ πάρῃ τὴν οἰκογένειά του — ἀν μπορεῖ — καὶ νὰ πηγαίνῃ στὸ έξωτερικό, παραχωρώντας τὴν καρέκλα του στὸ δισταύρος καὶ στὸ πλοίο, τὸ κρεβάτι του στὸ ξενοδοχεῖο, τὴ θέση του στὴν διμήτριο, τὸ φρέσκο ψάρι, τὴν "Έλλαδα όλοκληρη στοὺς χιλιοτάλαιπωρημένους τουριστές ποὺ λιποθυμῶνται ἀπὸ τὴ ζέστη, ἀπὸ τὴ πολυκοσμία καὶ απ' τὴ βιασύνη τοῦ προγράμματος ποὺ δὲ βγαίνει παρὰ σὲ ρυθμό τροχάδην.

Ποιός τελικά δρίζει πὼς ξένηται μέρες τὸν χρόνο στὸν έλληνικὸ χώρο θὰ γίνεται αὐτὸς τὸ φάσικο; Ποιός αποφορεῖς πὼς δὲ "Ιάπωνας ποὺ θὰ κάνει σκάλα στὸ δερδρόδιμο τοῦ "Ελληνικοῦ" δρες, πηγαίνοντας ἀπὸ τὴ Ρόμη στὸ Τόκιο, πρέπει νὰ δῃ δὴ "Ακρόπολη καὶ τὸ Μονεμώσιο, ἐστο καὶ ἀν τελείω δῃ μόνο τὶς πλέοτες κάπιοις ἀλλοί τὸν Ιαπώνων; Ποιός έχει τολμήσει ν' ἀνέβῃ στὶς Μυκῆνες τὸν δεκαπενταύγουστο στὶς 12 τὸ μεσημέρι, δῶρο ποὺ φτάνουνται οἱ δργανωμένες ἐκδρομές ἐκεῖ; Σὲ δρελούς τίνος λοιπὸν στέλνουμε τὶς τουριστές, τέτοια πόρα ἐκεῖ; Μόνοι οἱ "Ερινίες έξαρσαλίζουν πελάτες καὶ οἱ καντίνες ποὺ ποιάνε χιλιάδες πορτοκαλάδες σὲ ἡμιλιπόθυμους ανθρώπους. Γιατὶ στὸ κάπω τῆς γραφῆς, καὶ καθαρά ἐμπορικά νὰ τὸ δούμε τὸ πρέγμα, τὸ τουριστικὸ ρεύμα δρείλεται στὶς ιδιομορφίες ποὺ δένται νὰ προσφέρῃ ένας τόπος τὸ φολκλορικὸ σχῆμα πού θὰ φωτηγή γιὰ νὰ διατηρήθῃ τὸ ρεύμα, κάποτε θὰ λειτουργήσῃ σὲ βάρος του, μά καὶ ἡ ἀπομεμοποίηση στὴν ἐποχή μας γίνεται κτήμα δισ

θα πιστεύονταν καὶ πάλι τὰ μνημεῖα φέτος καὶ τὰ Μονεμώσια δισ πληγματίσουν ἀπὸ ξένους. Ξένοι θαρροῦν, ξένοι θὰ φύγουν. "Οσο καὶ ἀν ὁ καλὸς ξεναγός προσπαθήσουμε νὰ βοηθήσῃ τὸν ξένο, τὰ λόγια, τὰ σύνοδοις, δοσ καὶ ἀν προσπαθήσουμε νὰ μπαλώνουμε τὰ κενά, τὰ λόγια, τὴν οὐρή, τὴν έκμεταλλεύση" καὶ η έλληνικὴ ἀξιοπρέπεια θὰ κατανήσῃ νὰ ἀποκρυπταλλωθῇ στὸ "Only one dollar Mister".